

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ МУЗИКИ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробники: Горчакова І.О. – викладач-методист циклової комісії «Теорія музики», Лютко Л.П. – викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»

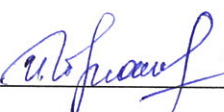
Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Теорія музики» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі повної загальної середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПШ Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Теорія музики» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Теорія музики» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «28» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії «Теорія музики» Ірина ГОРЧАКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 23	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 690	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Роки підготовки – I - III
Тижневих годин: аудиторних – 5 (I курс), 4 (II, III курси); самостійної роботи –1-2	Освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестри – I-VI
Вид контролю – екзамен (6 семестр)	Рівень освіти - фахова передвища освіта Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Практичні заняття – 474 годин
		Самостійна робота здобувачів освіти– 216 години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни «Теорія музики» - здобуття традиційних теоретичних знань та практичних навичок, необхідних майбутньому фахівцю (викладачу мистецької школи, концертмейстеру, артисту оркестру, керівнику колективів, композитору, аранжувальнику) у поєднанні з новими формами і методами викладання, які з'явилися за останні роки в навчальних закладах України та інших країн світу.

2.2. Завдання:

- розвивати творчі здібності, аналітичні навички, почуття ритму та всі види музичного слуху: тонального, інтервального, гармонічного, поліфонічного, тембрового;
- переосмислити і оновити традиційні форми і методи викладання сольфеджіо, теорії, а саме – зв'язати їх у єдиний комплекс, додати більше творчості і взагалі об'єднати теоретичні знання з практикою;
- сприяти вихованню музиканта-професіонала з широким музично-культурним кругозором;
- вивчати кращі твори світової музичної класики, формуючи тим самим у здобувачів освіти художні і музичні смаки;
- надати навички самостійного підходу до аналізу музичного твору;
- навчити застосовувати отримані знання на практиці;
- всебічно розвивати активний професійний музичний слух, пам'ять, творчі здібності, музичне і аналітичне мислення, вокально-виконавчі навички студентів;
- накопичувати інтонаційно-стилістичний багаж;
- розуміти стилістичні особливості музичних творів та використовувати знання у виконавських інтерпретаціях.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій

діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання (РН):

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

В курсі вивчення дисципліни «Теорія музики» переміщені акценти в порівнянні з традиційними програмами в бік посилення уваги до наступних моментів:

1. Аналіз нотного тексту і аналіз на слух, починаючи з перших практичних занять (аналіз мелодичної лінії, особливостей метроритму, гармонії, жанрових першоджерел, функцій окремих фраз тощо). На старших курсах аналізуються твори малої форми (романси, дуети, фрагменти хорів, квартетів) з метою доповнити, поновити відсутні фрагменти.

При системній, щотижневій роботі на досягаються уміння аналізувати фрагменти музичних творів, що містять різноманітні модуляційні процеси, альтеровані співзвуччя, ускладнення музичної тканини неакордовими звуками, органний пункт, засоби мажоро-мінору.

Безпосередньо з аналізом пов'язана творчість.

2. Творчість. Цей розділ у програмі — найважливіший. В ньому концентруються і втілюються у практику всі ті навички і знання, що здобувачі освіти отримують у навчальному процесі в інтегрованому курсі дисципліни «Теорія музики». Рекомендовано починати з перших практичних занять, на яких потрібно навчитися складати початкову фразу мелодії (розвивати її варіантно або контрастно, формувати кульмінацію і завершення). Наступний етап - створення квадратного періоду з різними установами щодо жанру, розміру, тематизму фраз. Згодом - вправи на додавання другого голосу, акомпанементу до мелодії, або

навпаки, мелодії до наданого акомпанементу та її жанрове перевтілення.

На старших курсах пропонуються такі творчі завдання:

- додати акомпанемент до мелодії, що записали на практичному занятті як диктант і порівняти свій варіант з авторською версією;
- додати другий голос у дуєтному фрагменті, де він відсутній;
- дотворити за наданим початком менует у стилі віденських класиків;
- дописати за логікою гармонічного розвитку відсутній фрагмент в одній з партій струнного квартету;
- поновити альт, тенор, бас у хоровій партитурі;
- створити мелодію з розспівами на запропонований текст;
- перетворити надані інтервальні та акордові цифровки на художньо оформлені музичні фрази;
- створити для різних інструментів дуети, тріо, квартети спочатку в формі періоду, а потім у 2-3-частинних простих формах в жанрі менуету, в стилі віденських класиків;
- скласти і записати п'єсу для будь-якого духового або струнного інструменту у супроводі фортепіано;
- заповнити відсутні фрагменти в хоралах Й. С. Баха, створити самостійно хорал у такому ж стилі;
- гармонізувати варіантно у вільній фактурі мелодії українських народніх пісень.

3. Ритм. В цій області пропонується система поступового включення нових ритмічних фігур і надається достатньо часу для їх засвоєння. Серед форм роботи слід відзначити ритмічні диктанти, читання ритмічних партитур (однорядкові, дворядкові, трирядкові).

4. Гармонія. Починаючи з перших практичних занять, проводиться підготовча робота з акордами в тональності та від звуку в найтіснішому розташуванні, перш за все в процесі гри на фортепіано; і, починаючи з другого курсу, опрацьовуються закони голосоведіння в строгому чотириголосі. Велика увага приділяється викладу акордів у різних фактурах, поступово додаються неакордові звуки у традиційні гармонічні звороти; в гармонічному аналізі пропонується перехід до вільної фактури і звертається увага на виразові можливості неакордових звуків.

5. Теорія. Протягом вивчення курсу пропонується ознайомлення з традиційними темами: «Лад і тональність», «Метр і ритм», «Будова періоду». «Квінтове коло», «Особливі діатонічні лади», «Транспозиція», «Мелодія», «Музичні склади і фактури» тощо.

6. Сольфеджіо. Багато в чому збережені традиційні форми роботи, але з посиленням творчих моментів: всі елементи музичної мови пропонується перетворювати на «живі» поспівки за рахунок додавання до них ритмічних малюнків. Обов'язковими формами роботи є спів одноголосся із супроводом та без нього, спів гармонічного та поліфонічного багатоголосся; двоголосся в ключах «до», читання з листа, підбір супроводу до мелодій, імпровізація, вправи на розвиток інтервального слуху (поза тональною технікою), музичні диктанти (одноголосні, багатоголосні, темброві).

7. Інструменти. Ознайомлення з інструментами органічно входить в предмет «Теорія музики», завдяки чому вдається відійти від традиційних інструктивних диктантів, що виконуються на фортепіано і звернутися до багатой палітри тембрів різних інструментів та наближає предмет до музики і дає поштовх для творчості. Інструменти пропонується вивчати не в традиційному порядку (за оркестровими групами), а за регістрами. Протягом першого-другого років навчання здобувачі освіти знайомляться з нетранспонуючими інструментами: високими (скрипка, флейта, гобой), низькими (фагот, тромбон). Починаючи з третього курсу, вивчаються транспонуючі інструменти. Прослуховуючи оркестрові фрагменти, рекомендовано аналізувати вплив тембру на створення певного образу, записувати мелодії, перекладати їх для дуету або тріо і навіть створювати невеликі п'єси (в формі періоду) для обраного інструменту.

Теми 1-5. Основні художні закономірності музики. Лад і тональність.

Інтервали. Акорди (Обернення T, S, D, D₇). Нетранспонуючі інструменти.

- Музична система: звукоряд, регістри, октави.
- Лад, тональність. Мажорний лад і його елементи. Мінорний лад і його елементи.
- Квінтове коло. Літерне позначення звуків і тональностей.
- Енгармонізм звуків і тональностей.
- Особливі діатонічні лади: 7-ступеневі і 5-ступеневі. Збільшений і зменшений лади. Цілотонова гама. Українські лади.
- Тональності однойменні і паралельні.
- Транспозиція. Способи транспозиції.
- Повторення інтервалів в тональностях та від звуків (види інтервалів, правила розв'язання).
- Обернення T, S, D, D₇.
- Ознайомлення з нетранспонуючими інструментами. Скрипка. Флейта. Фагот. Історія створення, основні характеристики.

Теми 6-9. Ритм. Метр. Розмір. Групування. Ввідні септакорди. Продовження ознайомлення з нетранспонуючими інструментами. Діатонічна секвенція.

- Поняття про ритм, метр, розмір.
- Прості і складні розміри.
- Групування на $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{4}$ і $\frac{6}{4}$.
- Групування на $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{12}{8}$. Ритмічні формули на $\frac{3}{8}$ і $\frac{6}{8}$.
- 5-дольні та 7-дольні розміри ($\frac{5}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{7}{8}$).
- Перемінні розміри.
- Збільшення і зменшення тривалостей в розмірах.
- Особливий поділ тривалостей.
- Групування тривалостей у вокальній музиці (запис мелодії з текстом).
- Значення ритму в музиці.

- Ввідні септакорди з оберненнями в тональності: варіанти розв'язання, участь в гармонічних послідовностях, інтервальний склад тощо.
- Тромбон. Історія створення, основні характеристики.
- «Золота секвенція» як найяскравіший та найпоширеніший вид діатонічної секвенції. Основні принципи. Аналіз музичних творів.

Теми 10-17. Період. Будова періоду. Мелодія. Історія нотації. Ключі «До».
Продовження ознайомлення з нетранспонуючими інструментами. Π_7 з оберненнями. Внутрішньотактова синкопа.

- Визначення періоду. Види періодів (нормативні – ненормативні; квадратні – неквадратні; однотональні – модулюючі; розширені – зменшені тощо).
- Квадратний період і його складові: мотив, фрази, речення, кульмінація, каданси.
- Мелодія. Принципи розвитку мелодії.
- Мелодія вокальна та інструментальна.
- Мелодія та акомпанемент.
- Масштабно-синтаксичні структури.
- Π_7 з оберненнями в тональності: варіанти розв'язання, використання в гармонічних послідовностях, інтервальний склад тощо).
- Музичний склад і фактура.
- Жанри. Ритмічні формули жанрів: мазурка, полька, марш, вальс, тарантелла, сициліана.
- Гобой. Історія створення, основні характеристики.
- Відомості з історії нотації. Цифрований бас.
- Ключі «до» (альтовий, теноровий; інші – в огляді). Альт. Віолончель. Історія створення, основні характеристики. Запис партій в ключах «До».
- Партитура хорова і ансамблева. Особливості запису.
- Сектакорди та квартсектакорди 4-х видів від звуку (B_6 , M_6 , $3b_6$, $3M_6$, B_4^6 , M_4^6 , $3b_4^6$, $3M_4^6$).
- Внутрішньотактова синкопа в дводольних і тридольних розмірах. Робота з ритмічними партитурами. Варіанти запису синкопи (з лігою та без ліги).

Теми 18-23. Інтервали діатонічні і хроматичні (тритони і характерні).
Головні тризвуки в чотириголоссі. Синкопа (продовження). $3b_3^5$ та $3M_3^5$.

- Інтервали (діатонічні та хроматичні) від звуку з розв'язанням в усі можливі тональності.
- Складені інтервали. Виразові можливості інтервалів.
- Енгармонізм інтервалів.
- Головні тризвуки в тісному (вузькому) та широкому розташуванні. Мелодичне положення (прима, терція, квінта). Правила подвоєння тонів.
- Гармонічне сполучення тризвуків.
- Мелодичне сполучення тризвуків.
- Гармонізація мелодії. Основні правила гармонізації.

- Переміщення тризвуків у гармонічному чотириголоссі (крок, обмін, переверот). Гармонізація мелодій з урахуванням переміщень.
- Стрибки терцієвих тонів при сполученні тризвуків T, S, D. Варіанти стрибків у сопрано та тенорі.
- $3b_3^5$ та $3m_3^5$ з оберненнями в послідовностях (найтісніше розташування).
- Синкопи:
- Мелізми. Визначення, види мелізмів, виконання та запис тривалостями.

Теми 24-27. Каденції. K_4^6 . Зменшений, малий мінорний та малий зменшений септакорди та їх обернення від звука. Побічні септакорди. Секстакорди T, S, D в гармонічному чотириголоссі.

- Каденції. Види каденцій. Розташування каденцій в періоді. K_4^6 (побудова, правила подвоєння, використання тощо).
- Зменшений септакорд з оберненнями від звуків, розв'язання в тональності з використанням енгармонічної заміни (найтісніше розташування).
- Малий мінорний септакорд і його обернення від звука (найтісніше розташування). Розв'язання як II_7 з оберненнями в мажорі.
- MZm_7 і його обернення від звука (як II_7 в мінорі та гармонічному мажорі і VII_7 в натуральному мажорі). Найтісніше розташування.
- Побічні септакорди. Переведення і розв'язання дисонансів.
- Секстакорди T, S, D в гармонічному чотириголоссі (плавне сполучення).
- Секстакорди T, S, D в гармонічному чотириголоссі (сполучення стрибком).

Тема 28. Темп. Динаміка. Агогіка. Прохідні і допоміжні квартсекстакорди.

- Визначення темпу. Повільні, помірні і швидкі темпи. Італійські позначення.
- Динаміка. Ознайомлення з таблицею позначень.
- Вплив агогіки на музичне сприйняття.
- Основні музичні терміни – ознайомлення з таблицею італійських позначень.
- Прохідні і допоміжні квартсекстакорди в гармонічному чотириголоссі. Правила використання зворотів: T-S $_4^6$ -T, D-T $_4^6$ -D, T-D $_4^6$ -T $_6$, S-T $_4^6$ -S $_6$.
- Виклад акордів у різних фактурах.

Теми 29-31. Хроматизм альтераційний. D_7 і його обернення в гармонічному чотириголоссі. Збільшення синкопованих ритмічних малюнків.

- Хроматизми, види хроматизмів.
- Альтераційні (хроматичні) інтервали в мажорі та мінорі.
- Альтеровані ступені у складі акордів, розв'язання, варіанти позначення.
- Збільшення синкопованих ритмічних малюнків:

 тощо.

- D₇ і його обернення в гармонічному чотириголоссі. Побудова, розв'язання. D₇ повний та неповний. Плавне з'єднання.
- Стрибки при розв'язанні D₇ і його обернень.
- Прохідні звороти з використанням D₇ і його обернень.
- Використання обернень D₇ в затактах.

Теми 32-34. Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей.

Відхилення. II₆ і II₃⁵. Гармонічний мажор. Квінтоль.

- Модуляційний хроматизм. Відхилення в мажорі та мінорі. Спорідненість тональностей.
- Правопис мажорної хроматичної гами.
- Правопис мінорної хроматичної гами.
- II₆ і II₃⁵. Побудова в гармонічному чотириголоссі, подвоєння, варіанти з'єднань, місце в періоді. Прохідний зворот II₆-VI₄⁶-II₃⁵ в натуральному мажорі.
- Гармонічний мажор та його особливості. Аналіз особливостей гармонізації мелодій в гармонічному мажорі.
- Робота з квінтоллю: , в ритмічних партитурах.

Теми 35-37. Музична форма. Проста двочастинна і проста тричастинна форми. VI ступінь.

- Поняття про прості форми.
- Проста двочастинна (репризна, безрепризна) і проста тричастинна форми.
- Методика аналізу музичних творів.
- VI ступінь в гармонічному чотириголоссі. Перерваний каданс (місце в формі періоду, подвоєння, сполучення плавне та стрибком). Типові гармонічні звороти з VI₃⁵.
- Зменшення синкопованих ритмічних малюнків: , , , , , .

Теми 38-42. II₇, VII₇ з оберненнями в гармонічному чотириголоссі.

Транспонуючі інструменти.

- Акорди субдомінантової групи. II₇ і його обернення в гармонічному чотириголоссі: побудова та розв'язання, переведення, з'єднання, підготовлення септими, типові прохідні та допоміжні звороти.
- Акорди домінантової групи. VII₇ і його обернення в гармонічному чотириголоссі: побудова та розв'язання, переведення, з'єднання, підготовлення септими, типові прохідні та допоміжні звороти.
- Аналіз фрагментів музичних творів.
- Робота над поліфонічним двоголоссям (спів, запис фрагментів творів – диктанти).
- Ключі «До» (повторення). Робота над одноголоссям і двоголоссям в ключах.

- Поняття про транспонуючі інструменти. Англійський ріжок, труба - історія створення, основні характеристики.
- Знайомство з формами та особливостями гармонії у творчості віденських класиків. Аналіз форми і гармонії в менуєтах Й. Гайдна і В. Моцарта.

Тема 43. Домінантноакорд і домінанта з секстою.

- Поняття про доданий та замісний тони.
- D_9 – побудова, розв’язання, розташування, комплекс D_9 — D_7 .
- D_7^6 , D_7^6 , D_5^6 , D_2^6 - побудова, розв’язання, розташування, типові звороти.
- Іменна гармонія.
- Аналіз фрагментів музичних творів.

Теми 44-46. Гармонізація верхніх тетраходів.

- Гармонізація верхніх тетраходів у мажорі. Три групи низхідних зворотів (від T, T₆, VI). Гармонізація висхідного верхнього тетраходу.
- Гармонізація верхніх тетраходів у мінорі. Три групи низхідних зворотів (від t, t₆, VI). Натуральний мінор у фригійських зворотах.
- Фригійські звороти в сопрано, басу – варіанти гармонізації.
- Аналіз фрагментів музичних творів.
- Продовження ознайомлення з транспонуючими інструментами. Валторна - історія створення, основні характеристики.

Тема 47. Діатонічна секвенція.

- Побічні септакорди в гармонічному чотириголоссі.
- Секвенція. Види секвенції: діатонічна та модулююча (хроматична і транспонуюча).
- Діатонічні секвенції в мажорі та мінорі. Ознайомлення з найтипівішими зворотами, які використовуються в ланках секвенцій.
- «Золота секвенція». Варіанти гармонізації.
- Аналіз фрагментів музичних творів.
- Продовження ознайомлення з транспонуючими інструментами. Кларнет - історія створення, основні характеристики.

Теми 48-55. Подвійна домінанта (альтерована субдомінанта). Знайомство з гармонізацією у вільній фактурі.

- Побудова акордів DD (альтерованої субдомінанти) в мажорі, мінорі - порівняння. Варіанти позначень.
- DD в каденції (мажор). Використання найбільш зручних акордів DD. З’єднання з K_4^6 .
- Каденційні звороти з DD в мажорі.
- Подвійна домінанта в каденції (мінор).
- Каденційні звороти із DD в мінорі.
- Подвійна домінанта в середині побудови (мажор). Прохідні та допоміжні звороти.

- Подвійна домінанта в середині побудови (мінор). Прохідні та допоміжні звороти.
- Аналіз фрагментів музичних творів.
- Продовження роботи над поліфонією. Поліфонічне триголосся – спів з ф-но або ансамблем (Й. С. Бах. Інвенції).
- Вільна фактура. Гармонізація наданої мелодії у вільній фактурі варіантно: тризвуками, септакордами і нонакордами.
- Продовження роботи над творчими завданнями. Створення другого голосу (імпровізаційно) до українських народних пісень (бажано з використанням звуків гармонії DD) .
- Продовження вивчення інструментів симфонічного оркестру). Арфа - історія створення, основні характеристики.
- Контрабас - історія створення, основні характеристики.
- Початок роботи над партитурою струнного квартету (прослуховування струнного квартету з партитурою, що потребує дописування відсутніх фрагментів).

Теми 56-57. Неаполітанська гармонія.

- Найбільш поширені акорди з II. Різниця побудови в мажорі та мінорі.
- Сектакорд II пониженої ступені. Побудова, подвоєння, з'єднання з t , t_6 , s , s_6 , VI_3^5 , DD, K_4^6 , D.
- Аналіз фрагментів музичних творів.
- Продовження роботи над творчими завданнями. Створення і запис мелодії (на наданий текст) у стилі української народної ліричної пісні з розспівами.

Теми 58-61. Повторення матеріалу. Відхилення.

- Повторення матеріалу попередніх курсів (особливо основних септакордів з оберненнями, найбільш вживаних зворотів з DD, а також зворотів натурального мінору).
- Збагачення музичної палітри зворотами з відхиленнями. Відхилення в мажорі за участю акордів побічних домінант (від тризвуку та сектакорду). Хроматичні секвенції в мажорі.
- Відхилення в мінорі за участю акордів побічних домінант (від тризвуку та сектакорду). Хроматичні секвенції в мінорі.
- Відхилення в мажорі та мінорі за участю побічних S.
- Аналіз фрагментів музичних творів з відхиленнями.
- Аналіз гармонії в триголосних інструментальних ансамблях (тріо) - експозиційний період (однотональний). Створення партитури тріо (експозиційний період) у жанрі менуету для V-no I, V-no II, Cello, або Fl, Ob, Fag.
- Аналіз гармонії середніх частин інструментальних тріо струнних.

Теми 62-66. I ступінь спорідненості тональностей. Модуляція.

- Поняття про I ступінь спорідненості тональностей. Домінантовий та субдомінантовий напрямки.
- Поняття модуляції. Етапи модуляції.
- Модуляції із мажору в тональності III, V ступеней (напрямок D). Аналіз та створення одноголосних та багатоголосних модулюючих періодів (в тон. V ступені). Схеми модуляцій.
- Модуляції із мінору в тональності III, V, VII ступеней (напрямок D). Схеми модуляцій. Засоби створення середньої частини тричастинної форми (партитура).
- Модуляція з мажору в тональності II, IV, VI ступеней (напрямок S). Схеми модуляцій.
- Модуляція із мінору в тональності IV, VI ступеней (напрямок S). Схеми модуляцій. Аналіз та створення трирядкової партитури твору (в стилі менуетів віденських класиків).
- Аналіз фрагментів музичних творів з модуляцією.

Тема 67. II і III ступені спорідненості тональностей.

- Ознайомлення з системами спорідненості тональностей. II і III ступені спорідненості тональностей.
- Поступова модуляція у віддалені тональності. Етапи модуляції.
- Спільний акорд (посередник).
- Аналіз фрагментів музичних творів з модуляцією.

Тема 68. Неакордові звуки. Органний пункт.

- Визначення неакордових звуків. Роль в музичному творі.
- Види неакордових звуків (затримання, прохідні і допоміжні, камбіата, предйом). Аналіз фрагментів музичних творів з неакордовими звуками.
- Органний пункт. Тонічний, доміантовий органний пункт. Виразові можливості. Аналіз фрагментів музичних творів з органним пунктом.
- Гармонії в каденціях хоралів Й. С. Баха (аналіз та дописування відсутніх фрагментів).

Теми 69-71. Енгармонізм акордів. Енгармонічні модуляції.

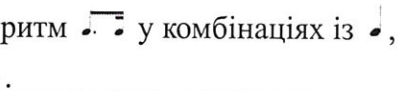

- Енгармонізм $MMaj_7$ ($MMaj_7$ як D_7 , DD_7 , L_7 , VII_7^{-3});
- Енгармонізм $MMaj_7^{-5}$ ($MMaj_7^{-5}$ як D_7^{-5} , DD_7^{-5} , D_3^{4-5} , DD_3^{4-5}).
- Модуляція через енгармонізм $MMaj_7$ та $MMaj_7^{-5}$.
- Розв'язання Zm_7 як VII_7 і $DDVII_7$. Енгармонічна заміна. Модуляція через енгармонізм Zm_7 .
- Аналіз фрагментів музичних творів з енгармонічними модуляціями.

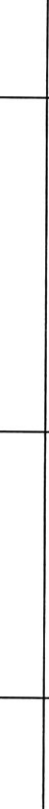
Теми 72-75. Мажоро–мінор, міноро-мажор (ознайомлення). Деякі засоби організації музичної тканини в XX – XXI століттях.

- Поняття мажоро-мінору, міноро-мажору.
- Види мажоро-мінору (однойменний, паралельний).
- Аналіз фрагментів музичних творів.

- Імпровізація на ф-но у вільній фактурі в мажоро–мінорній тональній системі.
- Продовження ознайомлення з інструментами симфонічного оркестру. Ударні інструменти.
- Деякі засоби організації музичної тканини в ХХ – ХХІ століттях. Розвиток хроматичної системи. Полігармонія, полімодальність, політембровість, додекафонія, алеаторика, сонористика тощо. Емансипація дисонансу.
- Продовження роботи над творчими завданнями. Створення квартетної партитури за наданою партією V-но I.
- Створення і запис п'єси із супроводом у простій тричастинній формі для будь-якого інструменту.
- Повторення матеріалу III курсу. Прослуховування і рецензування творчих робіт.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лабор.	інд.	сам.р
Тема 1. Основні художні закономірності музики. Музична система: звукоряд, регістри, октави. Мажорний лад і його елементи. C-dur. Ритм Мінорний лад (3 види) і його елементи. a-moll.	7		5			2
Тема 2. Квінтове коло. Літерне позначення звуків і тональностей. Секунди – септими, терції – сексти від звуку. Затакт в розмірі $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$. Скрипка.	7		5			2
Тема 3. Енгармонізм звуків і тональностей. Тони і півтони діатонічні і хроматичні. Кварти – квінти від звуку. Обернення T, S, D. Затакт у розмірі $\frac{3}{4}$. Флейта.	7		5			2
Тема 4. Тональності однойменні і паралельні. Транспонування ступеневе і інтервальне. D ₇ з оберненнями в тональності. G-dur. Пунктирний ритм у комбінаціях із .	7		5			2
Тема 5. Особливі діатонічні лади: 7-ступеневі і 5-ступеневі. Збільшений і зменшений лади. Цілотонова гама. Українські лади.	7		5			2

<p>D_7 з оберненнями від звуку. РФ в комбінаціях з . Фагот.</p>					
<p>Тема 6. Ритм. Метр. Розмір. Прості і складні розміри. Групування на $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{4}$ і $\frac{6}{4}$. e-moll. Прості і складені розміри (продовження). Групування на $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{12}{8}$. Тритони (2 пари). РФ на $\frac{3}{8}$ і $\frac{6}{8}$: . Тромбон.</p>	7		5		2
<p>Тема 7. 5-дольні та 7-дольні розміри ($\frac{5}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{7}{8}$). Перемінні розміри. F-dur. Створення другої розвиваючої фрази мажорного періоду за допомогою секвенцій.</p>	7		5		2
<p>Тема 8. Збільшення і зменшення тривалостей в розмірах. $\frac{2}{4} < \frac{2}{2} < \frac{2}{1}$; $\frac{3}{8} < \frac{3}{4} < \frac{3}{2}$. Ввідні септакорди з оберненнями в тональності. d-moll. «Золота секвенція».</p>	7		5		2
<p>Тема 9. Групування тривалостей в вокальній музиці (запис мелодії з текстом).</p>	7		5		2
<p>Тема 10. Будова періоду. Квадрат і його складові: мотив, фрази, речення, кульмінація, каданси. Π_7 з оберненнями в тональності. Ритмічні формули жанрів: мазурка, полька, марш. Гобой.</p>	7		5		2
<p>Тема 11. Мелодія. Принципи розвитку мелодії. Періоди розширені і зменшені. D-dur. Ритмічні формули жанрів: вальс, тарантелла, сициліана.</p>	7		5		2
<p>Тема 12. Мелодія вокальна та інструментальна. Мелодія та акомпанемент. Ритмічні групи: . Побічні тривуки з оберненнями.</p>	7		5		2
<p>Тема 13. Музичний склад і фактура. h-moll. Головні і побічні тривуки з оберненнями в мінорі.</p>	7		5		2
<p>Тема 14. Відомості з історії нотації. Цифрований бас. Ключі «до» (альтовий). Альт. Сектакорди 4-х видів від звуку (B_6, M_6, $Зб_6$, $Зм_6$).</p>	7		5		2

Тема 15. Ключі «до»: теноровий (інші в обзори). Віолончель. В-dur. Квартсекстакорди 4-х видів від звуку (B ₄ ⁶ , M ₄ ⁶ , Зб ₄ ⁶ , Зм ₄ ⁶). Синкопа в дводольних розмірах.	7		5			2
Тема 16. Партитура хорова і ансамблева. g-moll. Синкопа в розмірі $\frac{3}{4}$.	7		5			2
Тема 17. Контрольні заходи (письмове та усне опитування).	7		5			2
Разом:	119		85			34

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лабор.	інд.	сам.р.
Тема 1 (18). А-dur. Інтервали діатонічні і хроматичні (тритони і характерні). Головні тризвуки в чотириголосі. Гармонічне сполучення тризвуків. Синкопа: , , 	9		5			4
Тема 2 (19). Інтервали від звуку з розв'язанням в усі можливі тональності. Мелодичне сполучення тризвуків. Гармонізація мелодії. Синкопа: , , 	9		5			4
Тема 3 (20). Енгармонізм інтервалів. fis-moll. Синкопа: , , 	6		2			4
Тема 4 (21). Складені інтервали. Виразові можливості інтервалів. Переміщення тризвуків у гармонічному чотириголосі.	9		5			4
Тема 5 (22). Мелізми. Es-dur. Характерні інтервали і тритони від звуку.	9		5			4
Тема 6 (23). Стрибки терцієвих тонів при сполученні тризвуків T, S, D. Зб ₃ ⁵ та Зм ₃ ⁵ в послідовностях (найтісніше розташування). Синкопи: , , 	7		3			4
Тема 7 (24). Зменшений септакорд і його обернення від	9		5			4

Тема 14 (31). Альтеровані ступені у складі акордів. Стрибки при розв'язанні D ₇ і його обернень.	9		5			4
Тема 15 (32). Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей. f-moll. Тональний план періоду (аналіз нескладних прикладів). Робота з квінтоллю: 	7		3			4
Тема 16 (33). Хроматична мажорна гама. Відхилення в мажорі. II ₆ і II ₃ ⁵ . Гармонічний мажор.	9		5			4
Тема 17 (34). Хроматична мінорна гама. Відхилення в мінорі. H-dur – gis-moll. Зменшення сикопованих ритмічних малюнків: 	9		5			4
Тема 18 (35). Музична форма. Види періодів. Проста двочастинна і проста тричастинна форми. VI ступінь. Перерваний каданс. Зменшення синкопованих ритмічних малюнків: 	12		8			4
Тема 19 (36). Музичний звук. Музичний стрій. Des-dur і b-moll.	6		2			4
Тема 20 (37). Контрольні заходи (письмове та усне опитування).	4		2			2
Разом:	183		105			78

Назви тем	Кількість годин					
	Усього го	у тому числі				
		лекції	практ.	лабор.	інд.	сам.р.
Тема 1. (38) Повторення гам усіх видів і головних септакордів з оберненнями. Поліфонічне двоголосся.	10		8			2
Тема 2. (39) II ₇ і його обернення в гармонічному	10		8			2

чотириголосі.						
Тема 3. (40) Англійський ріжок. Класичні романси і пісні у супроводі. Складання акомпанементу до наданої мелодії. Порівняння його з авторською версією.	10		8			2
Тема 4. (41) VII, і його обернення в гармонічному чотириголосі.	10		8			2
Тема 5. (42) Ключі «До». Одноголосся і двоголосся в ключах. Труба. Аналіз форми і гармонії в менуетах Й. Гайдна і В. Моцарта.	10		8			2
Тема 6. (43) Домінантнонакорд і домінанта з секстою. Прослуховування і запис симфонічних фрагментів із solo trombe.	10		8			2
Тема 7. (44) Гармонізація верхніх тетракордів у мажорі. Валторна.	10		8			2
Тема 8. (45) Натуральний мінор у фригійських зворотах. Прослуховування і запис симфонічних фрагментів із solo corno.	10		8			2
Тема 9. (46) Контрольні заходи (письмове та усне опитування).	6		4			2
Разом:	86		68			18

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лабор.	інд.	сам.р.
Тема 1. (47) Діатонічна секвенція. Побічні септакорди в гармонічному чотириголосі. Трирядкові ритмічні партитури з ритмічним ostinato в розмірах 2/4, 4/4. Кларнет.	10		8			2

Тема 2. (48) Подвійна домінанта в каденції (мажор). Аналіз різновидів гомофонно-гармонічної фактури.	10		8			2
Тема 3. (49) Каденційні звороти з DD в мажорі (продовження теми). Дворядкові ритмічні партитури з ритмічним <i>ostinato</i> в розмірі 6/8.	10		8			2
Тема 4. (50) Подвійна домінанта в каденції (мінор). Арфа. Ускладнення чотириголосних акордових послідовностей неакордовими звуками.	10		8			2
Тема 5. (51) Каденційні звороти із DD в мінорі і мажорі (закріплення теми). Трирядкові ритмічні партитури з ритмічним <i>ostinato</i> в розмірі 6/8. Контрабас.	10		8			2
Тема 6. (52) Подвійна домінанта в середині побудови (мажор).	10		8			2
Тема 7. (53) Створення другого голосу (імпровізаційно) до українських народних пісень. Прослуховування струнного квартету з партитурою, що потребує дописування відсутніх фрагментів.	10		8			2
Тема 8. (54) Подвійна домінанта в середині побудови (мінор).	10		8			2
Тема 9. (55) Поліфонічне триголосся (Й. С. Бах. Інвенції). Гармонізація наданої мелодії у вільній фактурі варіантно: тризвуками, септакордами і нонакордами.	10		8			2
Тема 10. (56) Неаполітанська гармонія. Створення і запис мелодії (на наданий текст) у стилі української народної ліричної пісні з розспівами.	10		8			2
Тема 11. (57) Контрольні заходи (письмове та усне опитування).	5		4			1
Разом:	105		84			21

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ	лабор.	інд.	сам.р
Тема 1. (58) Повторення гам усіх видів і головних септакордів з оберненнями, найбільш вживаних зворотів з DD, а також зворотів натурального мінору. Аналіз гармонії в ансамблевих творах: дуети духових інструментів.	12		8			4
Тема 2. (59) Відхилення в мажорі. Хроматичні секвенції в мажорі. Дублювання в унісон тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.	12		8			4
Тема 3. (60) Відхилення в мінорі. Хроматичні секвенції в мінорі. Гармонія в триголосних інструментальних ансамблях (тріо) - експозиційний період (одногональний). Створення партитури тріо (експозиційний період) у жанрі менуету для V-но I, V-но II, Cello, або Fl, Ob, Fag.	12		8			4
Тема 4. (61) Відхилення в мажорі та мінорі за участю побічних S. Гармонія середніх частин інструментальних тріо струнних інструментів.	12		8			4
Тема 5. (62) I ступінь спорідненості тональностей. Модуляції із мажору в тональності III, V ступеней (напрямок D). Аналіз та створення одноголосних та багатоголосних модулюючих періодів (в тон. V ступені).	12		8			4
Тема 6. (63) Модуляції із мінору в тональності III, V, VII ступеней (напрямок D). Засоби створення середньої частини тричастинної форми (партитура).	12		8			4
Тема 7. (64) Модуляція з мажору в тональності II, IV, VI ступеней (напрямок S). Ускладнення ритмів в дводольних партитурах квінтолями і септолями.	12		8			4
Тема 8. (65) Модуляція із мінору в тональності IV, VI ступеней (напрямок S). Аналіз та	12		8			4

створення трирядкової партитури твору (в стилі класичних менуетів).						
Тема 9. (66) Контрольні заходи (письмове та усне опитування).	5		4			1
Разом:	101		68			33

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ	лабор.	інд.	сам.р
Тема 1. (67) II і III ступені спорідненості тональностей. Поступова модуляція у віддалені тональності.	12		8			4
Тема 2. (68) Неакордові звуки. Органний пункт. Гармонії в каденціях хоралів І. Баха (аналіз та дописування відсутніх фрагментів).	12		8			4
Тема 3. (69) Енгармонізм акордів: ММаж ₇ як D ₇ , DD ₇ , L ₇ , VII ₇ ⁻³ ; ММаж ₇ ⁻⁵ як D ₇ ⁻⁵ , DD ₇ ⁻⁵ , D ₃ ⁴⁻⁵ , DD ₃ ⁴⁻⁵ . Ритмічні партитури з мішаними розмірами (5/4, 7/4, 5/8, 7/8).	12		8			4
Тема 4. (70) Модуляція через енгармонізм ММаж ₇ (D ₇). Ритмічні партитури з перемінними розмірами.	12		8			4
Тема 5. (71) Розв'язання Зм ₇ як VII ₇ і DDVII ₇ . Модуляція через енгармонізм Зм ₇ . Аналіз гармонії у партитурах струнних квартетів.	12		8			4
Тема 6. (72) Мажоро–мінор (ознайомлення). Імпровізація на ф-но у вільній фактурі в мажоро–мінорній тональній системі. Ударні інструменти. Створення квартетної партитури за наданою партією V-по I.	12		8			4
Тема 7. (73) Деякі засоби організації музичної тканини в XX – XXI століттях. Створення і запис п'єси із супроводом у простій тричастинній формі для будь-якого духового інструменту.	12		8			4
Тема 8. (74) Повторення матеріалу IV курсу.	6		4			2

Прослуховування і рецензування творчих робіт.					
Тема 9. (75) Контрольні заходи (письмове та усне опитування).	6		4		2
Разом:	96		64		32
Всього за навчальним планом:	690		474		216

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми індивідуальних занять навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п теми	Зміст самостійної роботи, тема	Кількість годин
Перший рік навчання		
Семестр 1		
1	Аналіз основних художніх закономірностей музики. Побудова, спів, гра гами C-dur та елементів тональності. Практичні завдання у a-moll. Аналіз елементів. Творчі завдання.	2
2	Зробити завдання з літерним позначенням звуків і тональностей. Грати та співати нестійкі секунди – септими, стійкі та нестійкі терції – сексти від звуку. Підготувати відомості про скрипку.	2
3	Зробити завдання на енгармонізм звуків і тональностей. Співати та грати кварта – квінти від звуку, обернення T, S, D. Підготувати відомості про флейту.	2
4	Зробити завдання на тональності однойменні і паралельні. Використати 4 види транспонування в завданнях. Грати та співати D ₇ з оберненнями в тональностях. Інтонаційна робота в G-dur. Пунктирний ритм в ритмічних завданнях.	2
5	Грати, співати та будувати письмово особливі діатонічні лади: 7-ступеневі і 5-ступеневі, збільшений і зменшений лади, українські лади. Грати, співати D ₇ з оберненнями від звуку. Підготувати відомості про фагот.	2
6	Ритм. Метр. Розмір – вивчити конспект. Зробити ритмічні вправи на групування у розмірах $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{4}$ і $\frac{6}{4}$. Інтонаційні вправи у e-moll. Зробити групування тривалостей у розмірах $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{12}{8}$. Грати та співати тритони (2 пари). Підготувати відомості про тромбон.	2
7	Аналізувати приклади у розмірах 5-дольні та 7-дольні розміри ($\frac{5}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{7}{8}$), перемінних розмірах. Інтонаційні вправи у F-dur. Створити другу розвиваючу фразу мажорного періоду за допомогою секвенцій.	2
8	Збільшення і зменшення тривалостей в розмірах. $\frac{2}{4} < \frac{2}{2} < \frac{2}{1}$; $\frac{3}{8} < \frac{3}{4} < \frac{3}{2}$. Вправи.	2

	Ввідні септакорди з оберненнями в тональності – письмова побудова, спів, гра. Інтенаційні вправи у d-moll. «Золота секвенція» у творчих завданнях.	
9	Групування тривалостей у вокальній музиці (запис мелодії з текстом у творчих завданнях та аудіо диктантах).	2
10	Вивчити конспект «Будова періоду. Квадрат і його складові: мотив, фрази, речення, кульмінація». Спів та гра II ₇ з оберненнями в тональності. Ритмічні формули жанрів: мазурка, полька, марш у творчих завданнях. Підготувати відомості про гобой.	2
11	Вивчити конспект «Мелодія. Принципи розвитку мелодії. Періоди розширені і зменшені». Інтенаційні вправи у D-dur. Ритмічні формули жанрів: вальс, тарантелла, сициліана у творчих завданнях.	2
12	Вивчити конспект «Мелодія вокальна та інструментальна. Мелодія та акомпанемент». Побічні тризвуки з оберненнями у практичних вправах.	2
13	Музичний склад і фактура в аналізі творів. Інтенаційні вправи у h-moll. Головні і побічні тризвуки з оберненнями в мінорі.	2
14	Підготувати відомості з історії нотації. Зробити вправи з цифрованим басом. Ключі «до» (альтовий) в практичних вправах. Підготувати відомості про альт. Сектакорди 4-х видів від звуку (B ₆ , M ₆ , Зб ₆ , Зм ₆).	2
15	Ключі «до»: теноровий у практичних вправах. Підготувати відомості про віолончель. Вправи у B-dur. Квартсектакорди 4-х видів від звуку (B ₄ ⁶ , M ₄ ⁶ , Зб ₄ ⁶ , Зм ₄ ⁶).	2
16	Аналіз партитури хорової і ансамблевої. Вправи у g-moll.	2
17	Підготовка до контрольних заходів.	2
Семестр 2		
18	Вправи у A-dur. Головні тризвуки в чотириголосі у письмовому завданні. Гармонічне сполучення тризвуків – письмово та на фортепіано.	4
19	Інтервали від звуку з розв'язанням в усі можливі тональності грати та співати. Мелодичне сполучення тризвуків. Гармонізація мелодій у зб. В. І. Скуратовського.	4
20	Енгармонізм інтервалів у вправах. Інтенаційні вправи у fis-moll.	4
21	Складені інтервали в аналізі. Переміщення тризвуків у гармонічному чотириголосі – зб. В.І. Скуратовського.	4
22	Вивчити мелізми. Вправи у Es-dur. Співати та грати характерні інтервали і тритони від звуку.	4
23	Стрибки терцієвих тонів при сполученні тризвуків T, S, D – гармонізація мелодій.. Зб ₃ ⁵ та Зм ₃ ⁵ в послідовностях (найтісніше розташування).	4
24	Зменшений септакорд і його обернення від звуку у практичних завданнях. c-moll. Каденції, гармонізація мелодій.	4
25	Малий мінорний септакорд і його обернення від звуку. Сектакорди T, S, D в гармонічному чотириголосі (плавне сполучення)	4
26	MЗм ₇ і його обернення від звуку (як II ₇ в мінорі та гармонічному мажорі і VII ₇ в натуральному мажорі). Вправи у E-dur. Сектакорди T, S, D в гармонічному чотириголосі (сполучення стрибком) – гармонізація мелодій.	4
27	Побічні септакорди. Переведення і розв'язання дисонансів у практичних вправах.	4
28	Вивчити конспект «Темп. Динаміка. Агогіка». Аналіз гармонії в нескладних фрагментах музичних творів. Вправи у cis-moll. Прохідні і допоміжні квартсектакорди в гармонічному чотириголосі. Виклад акордів у різних фактурах – творчі завдання.	4
29	Хроматизм альтераційний - аналіз. D ₇ і його обернення в гармонічному	4

	чотириголосці – гармонізація мелодій.	
30	Альтераційні (хроматичні) інтервали в мажорі і мінорі. Вправи у As-dur.	4
31	Альтеровані ступені у складі акордів - аналіз. Стрибки при розв'язанні D ₇ і його обернень в гармонізації мелодій.	4
32	Хроматизм модуляційний - аналіз. Спорідненість тональностей. Вправи у f-moll. Тональний план періоду (аналіз нескладних прикладів).	4
33	Хроматична мажорна гама – письмова побудова. Відхилення в мажорі - аналіз. II ₆ і II ₃ ⁵ . Гармонічний мажор – гармонізація мелодій.	4
34	Хроматична мінорна гама – письмове завдання. Відхилення в мінорі. H-dur – gis-moll.	4
35	Музична форма, види періодів в аналізі. Проста двочастинна і проста тричастинна форми - аналіз. VI ступінь, перерваний каданс в гармонізації мелодій.	4
36	Музичний звук. Музичний стрій - конспект. Des-dur і b-moll.	4
37	Підготовка до контрольних заходів.	2

№ з/п теми	Зміст самостійної роботи, тема	Кількість годин
Другий рік навчання		
Семестр 3		
38	Повторення гам усіх видів і головних септакордів з оберненнями. Поліфонічне двоголосся. Аналіз тонального плану та гармонії творів. Транспонування мелодій.	2
39	II ₇ і його обернення в гармонічному чотириголосці – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Аналіз гармонії і форми творів. Творче завдання. Транспонування мелодій.	2
40	Англійський ріжок. Класичні романси і пісні у супроводі. Складання акомпанементу до наданої мелодії. Порівняння його з авторською версією. Транспонування мелодій.	2
41	VII ₇ і його обернення в гармонічному чотириголосці – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Транспонування мелодій.	2
42	Ключі «До». Одноголосся і двоголосся в ключах. Труба. Дотворення менуетів у стилях Й. Гайдна і В. Моцарта. Транспонування мелодій.	2
43	Домінантнонакорд і домінанта з секстою – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Дотворення менуетів у стилях Й. Гайдна і В. Моцарта. Транспонування мелодій.	2
44	Гармонізація верхніх тетракордів у мажорі – гра на ф-но основних зворотів та гармонізація мелодій. Валторна. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
45	Натуральний мінор у фригійських зворотах – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
46	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	2
Семестр 4		
47	Діатонічна секвенція. Побічні септакорди в гармонічному чотириголосці – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Кларнет. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
48	Подвійна домінанта в каденції (мажор) – гармонізація мелодій та гра на ф-но	

	типових зворотів. Аналіз різновидів гомофонно-гармонічної фактури.	2
49	Каденційні звороти з DD в мажорі (продовження теми) - гармонізація мелодій. Творчі завдання . Транспонування мелодій.	2
50	Подвійна домінанта в каденції (мінор) – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Арфа. Ускладнення чотириголосних акордових послідовностей неакордовими звуками. Творчі завдання. Транспонування мелодій.	2
51	Каденційні звороти із DD в мінорі і мажорі (закріплення теми). Контрабас. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
52	Подвійна домінанта в середині побудови (мажор) – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
53	Продовження вивчення теми «Подвійна домінанта в середині побудови (мажор)» – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Транспонування мелодій. Творчі завдання – перетворення інтервальних послідовностей на акордові.	2
54	Подвійна домінанта в середині побудови (мінор) - гра типових гармонічних зворотів та гармонізація мелодій. Аналіз гармонії запропонованих творів. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
55	Поліфонічне триголосся (Й.С. Бах. Інвенції). Гармонізація наданої мелодії у вільній фактурі варіантно: тризвуками, септакордами і нонакордами. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	2
56	Неаполітанська гармонія. Транспонування мелодій. Творчі завдання. Створення і запис мелодії (на наданий текст) у стилі української народної ліричної пісні з розспівами.	2
57	Підготовка до контрольних заходів.	1

№ з/п теми	Зміст самостійної роботи, тема	Кількість годин
Третій рік навчання		
Семестр 5		
58	Повторення гам усіх видів і головних септакордів з оберненнями, найбільш вживаних зворотів з DD, а також зворотів натурального мінору. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
59	Відхилення в мажорі. Хроматичні секвенції в мажорі – гармонізація мелодій та гра на ф-но гармонічних послідовностей. Дублювання в унісон тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
60	Відхилення в мінорі. Хроматичні секвенції в мінорі – гармонізація мелодій та гра гармонічних послідовностей. Транспонування мелодій. Творче завдання: створення партитури тріо (експозиційний період) у жанрі менуету для V-по I, V-по II, Cello, або Fl, Ob, Fag.	4
61	Відхилення в мажорі та мінорі за участю побічних S – гармонізація мелодій та гра на ф-но гармонічних послідовностей. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
62	I ступінь спорідненості тональностей. Модуляції із мажору в тональності III, V ступеней (напрямок D). Аналіз та створення одноголосних та багатоголосних	4

	модулюючих періодів (в тон. V ступені). Гармонізація мелодій. Транспонування мелодій.	
63	Модуляції із мінору в тональності III, V, VII ступеней (напрямок D) – гармонізація мелодій та гра на ф-но схем модуляцій. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
64	Модуляція із мажору в тональності II, IV, VI ступеней (напрямок S) – гармонізація мелодій та гра на ф-но схем модуляцій. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
65	Модуляція із мінору в тональності IV, VI ступеней (напрямок S) – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Транспонування мелодій. Творчі завдання - створення трирядкової партитури твору (в стилі менуетів віденських класиків).	4
66	Підготовка до контрольних заходів.	1
Семестр 6		
67	II і III ступені спорідненості тональностей. Поступова модуляція у віддалені тональності. Транспонування мелодій. Творчі завдання. Аналіз гармонії у запропонованих творах.	4
68	Неакордові звуки. Органний пункт. Аналіз гармонії у запропонованих творах. Гармонії в каденціях хоралів І.С. Баха (аналіз та дописування відсутніх фрагментів). Транспонування мелодій.	4
69	Енгармонізм акордів: ММаж ₇ як D ₇ , DD ₇ , Л ₇ , VII ₇ ⁻³ ; ММаж ₇ ⁻⁵ як D ₇ ⁻⁵ , DD ₇ ⁻⁵ , D ₃ ⁴⁻⁵ , DD ₃ ⁴⁻⁵ . Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
70	Модуляція через енгармонізм ММаж ₇ (D ₇). Ритмічні партитури з перемінними розмірами. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
71	Розв'язання Зм ₇ як VII ₇ і DDVII ₇ . Модуляція через енгармонізм Зм ₇ . Аналіз гармонії у партитурах струнних квартетів. Транспонування мелодій. Творчі завдання – гармонізація мелодії у стилі хоралів І.С. Баха.	4
72	Мажоро–мінор (ознайомлення). Імпровізація на ф-но у вільній фактурі в мажоро–мінорній тональній системі. Ударні інструменти. Створення квартетної партитури за наданою партією V-по I.	4
73	Ознайомлення з темою: «Деякі засоби організації музичної тканини в XX – XXI століттях». Транспонування мелодій. Творчі завдання – створення і запис п'єси із супроводом у простій тричастинній формі для будь-якого духового інструменту.	4
74	Повторення матеріалу IV курсу. Рецензування творчих робіт.	2
75	Підготовка до контрольних заходів.	2
	Всього:	216

9. Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачені.

10. Методи та технології навчання

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

- групового навчання;
- опрацювання дискусійних питань;
- метод жанрово-стильового аналізу;
- методи слухової атрибуції;
- сенсорно-моторний метод;
- репродуктивний метод;
- пояснювально-ілюстративне навчання (технологія);
- проблемне навчання (технологія).

11. Методи та критерії оцінювання

Для оцінювання запланованих програмних результатів навчання використовуються усний та письмовий методи оцінювання у формі практичних завдань. Під час оцінювання обов'язково враховується індивідуальна траєкторія кожного здобувача освіти.

Вивчення дисципліни передбачає проведення поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточний контроль включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань.

Методи усного контролю використовуються для оцінювання наступних форм роботи: спів з листа одноголосних та багатоголосних творів (із супроводом та а саррелла), спів вивчених музичних творів (одноголосних та багатоголосних), інтонаційні вправи, спів та гра гармонічних зворотів, секвенцій та послідовностей тощо. Під час виконання музичних творів обов'язково враховується наявність стильової відповідності.

Методи письмового контролю пов'язані з виконанням наступних практичних завдань: написання тембрових диктантів, диктантів з пропущеними фрагментами у партитурі, одноголосних та багатоголосних диктантів, самодиктантів; виконання творчих вправ — створення другого або третього голосу до наданої мелодії, дописування мелодії, маленьких п'єс з жанровою фактурою, створення мелодії на задану гармонію, написання музичного твору у запропонованому стилі (початковий мотив або фраза надається); гармонізація мелодій; гармонічний аналіз; побудова окремих елементів (інтервалів, акордів із розв'язанням) тощо. Завдання створюються згідно з темами.

Семестровий контроль проводиться з метою визначення результатів навчання та здійснюється наприкінці кожного семестру в терміни, що встановлені навчальним планом. У разі активної роботи здобувача протягом семестру та виконання всіх завдань відбувається автоматичне оцінювання. В іншому випадку (пропуски занять, відсутність виконаних робіт, незадоволеність власними результатами) форми семестрового контролю визначаються індивідуально на потребу здобувача / викладача у встановлені терміни. Завдання для семестрового контролю надані в навчально-методичних посібниках Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики», за якими працюють викладачі та здобувачі освіти коледжу.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання та здійснюється в останньому семестрі в терміни, що встановлені навчальним планом, у формі екзамену.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Самостійна робота здобувачів освіти перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «Відмінно» («А» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі і тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.

Оцінка «Дуже добре» («В» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 10 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.

Оцінка «Добре» («С» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти добре знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 20 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.

Оцінка «Задовільно» («D» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 50% помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.

Оцінка «Достатньо» («E» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок

(не більше 60%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу, має складнощі при виконанні творчих завдань.

Оцінка «Незадовільно» з можливістю повторного складання («FX» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (60-70%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).

Оцінка «Недостатньо» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни («F» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.

Самооцінювання та взаємооцінювання є важливими компонентами освітнього процесу, що сприяє формуванню відповідальності та усвідомленого ставлення до навчання. Воно допомагає здобувачам відстежувати власний прогрес, визначати сильні та слабкі сторони, розвивати навички критичного мислення, досягати кращих результатів та сприяє набуванню навичок самостійності та об'єктивності.

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія музики».
2. Силабус навчальної дисципліни «Теорія музики».
3. Методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи здобувачів освіти.
4. Методична розробка «Стильова атрибуція як засіб активізації творчих здібностей здобувачів освіти (в курсі навчальної дисципліни «Теорія музики»)»
5. Друковані та електронні матеріали.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Козинська К. Б. Сольфеджіо. Одноголосся та двоголосся : навчальний посібник для спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2024. 84 с.
2. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (I курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 100 с.
3. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (II курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 112 с.
4. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (III курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 108 с.
5. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (IV курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 112 с.
6. Павленко Т. П. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. К. : «Музична Україна», 2022. 113 с.
7. Руда К., Томич Н., Шевчук С. «Цікаве сольфеджіо» : навчальна книга з навчальної дисципліни «Сольфеджіо». Івано-Франківськ : Голіней О. В., 2024. 100 с.
8. Скуратовський В. Задачі з гармонії : в 2-х ч. : навч. посіб. Частина 1. Дніпро : «Ліра», 2025. 220 с.
9. Фіськова Н. Я., Нечепуренко О. І. Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022. 108 с.
10. Хазова Г. Г. Вправи з теорії музики. Групування. Навчальний посібник з «Теорії музики» для здобувачів освіти I-х курсів музичних коледжів. Запоріжжя : 2020 р. 28 с.
11. Хазова Г. Г. Одноголосний музичний диктант для початкових музичних навчальних закладів та перших курсів музичних коледжів. Запоріжжя : 2021 р. 24 с.

Додаткова:

1. Антків Ю. Сольфеджіо. Одноголосся. На основі української народної пісні : навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів, музичних училищ та учнів старших класів музичних шкіл. Львів : Видавець Тетюк. В., 2014. 124 с.
2. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 224 с.
3. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо на основі сучасної, джазової та естрадної музики : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 148 с.
4. Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. Лекції з теорії гармонії. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 356 с.

5. Буравчук А. Сольфеджіо : навчальний посібник для початкових спеціалізованих навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2015. 112 с.
6. Збірник диктантів для учнів 5-8 класів мистецьких шкіл/ Укл. Мацько М. С. Чернівці, 2020. 84 с.
7. Іванова О. В. Курс гармонії у схемах : Практичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівня акредитації. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
8. Іванова О.В. Посібник з інструментознавства. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2015. 68 с.
9. Іванова О. В. Посібник «Практичні завдання з фортепіано у курсі гармонії з аудіоприкладами». Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
10. Козинська К. Б. Сольфеджіо на матеріалі класичної музики. : навчальний посібник для студентів музичних училищ, музично-педагогічних навчальних закладів, учнів старших класів спеціалізованих музичних шкіл (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2017. 48 с.
11. Козацькі пісні Дніпропетровщини/ Упорядк. Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки. Дніпропетровськ : «ЛізуновПрес», 2015. 60 с.
12. Лекції з теорії гармонії/ Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. : Навчальний посібник для вищих мистецьких навчальних закладів. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 356 с.
13. Лемішко М. Гармонія. Частина 2. Хроматика. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
14. Мазур І. Інтонаційні вправи для розвитку творчих здібностей. Одеса : «Астропринт», 2012. 100 с.
15. Пісенний вінок. Українські народні пісні/ Упоряд. А.Я. Михалько. К. : «Криниця», 2007. 400 с.
16. Побережна Г., Щериця Т. Загальна теорія музики: Підручник. К.: Вища шк., 2004. 303 с.
17. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Українська народна пісня : Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Вища шк., 2006. 151 с.
18. Скуратовський В. Задачі з гармонії : в 2-х ч. : навч. посіб. Частина 2. Дніпро : «Ліра», 2017. 148 с.
19. Скуратовський В. 200 диктантів із сольфеджіо (двоголосся та триголосся). Дніпропетровськ, 2005. 54 с.
20. Скуратовський В. І. Твори для дітей. Запоріжжя : ТОВ «Мега-Мікс», 2017. 72 с.
21. Скуратовський В. І. Твори для фортепіано («Альбом для дітей», «Сюїта пам'яті Равеля», дві п'єси). Дніпро : АРТ-ПРЕС, 2017. 64 с.
22. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики : Підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Х. : Факт, 2005. 384 с.

23. Фоменко Л. Сольфеджіо: Навчальний посібник. К., 2018. 84 с.
24. Шпаковська Л. Диктанти на інтонаційній основі української музики. Одноголосся. Двоголосся : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації. К. : «Музична Україна», 2006. 68 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Дніпропетровська державна обласна універсальна наукова бібліотека <http://www.libr.dp.ua/>
2. <https://say-hi.me/music/teoriya-muzyki-istoriya-razvitiya-muzykalnykh-zhanrov-muzykalnyj-stil.html>